

## **GUDSTJENESTE MED DÅP OG NATTVERD**

### **9. søndag i treenighetstiden**

**Fjellhamar kirke 26. juli 2015**

Johannes 8, 2 - 11

### **PREKEN**

JOHANNES 8, 2-11

Løvhyttefesten er en av jødernes tre store fester. Den feires til minne og glede over Moseloven som er blitt gitt Israel. Moseloven er hellig og en åpenbaring av Gud gode vilje. Der vi møter Jesus i vår tekst i dag, var det dagen etter løvhyttefesten som Jesus hadde vært med å feire i Jerusalem. Hans selvbevissthet og uttalelser om seg selv hadde begeistret og provosert mer enn noen gang: Jeg er livets brød, det levende vann, den som spiser min kropp og drikker mitt blod skal leve i all evighet. For alle jøder var utsagn som dette forbeholdt Gud selv; å gi brød, vann, og evig liv både bokstavelig og i overført betydning. Mente Jesus at han var Gud? Hvem er han? Messias eller en forskrudd

religiøs tulling? Dette er det underliggende dramaet i evangeliene: Hvem er Jesus?

Før og under løvhyttefesten var hans ord så krevende å høre på at mange disipler forlot han og ikke gikk omkring sammen med han. Sterke krefter ønsket å drepe Jesus, og etter vår tekst tilspisset konflikten seg til at folk tok opp steiner for å steine Jesus. Men han skjulte seg og forlot tempelplassen. Dette var situasjonen rundt Jesus når vår tekst i dag inntraff, Joh 8,2-11:

2 Tidlig neste morgen kom han til tempelet igjen. Hele folkemengden samlet seg om ham, og han satte seg og begynte å undervise dem. 3 Da kom de skriftlærde og fariseerne med en kvinne som var grepet i ekteskapsbrudd. De førte henne fram 4 og sa: «Mester, denne kvinnen er grepet på fersk gjerning i ekteskapsbrudd. 5 I loven har Moses påbudt oss å steine slike kvinner. Men hva sier du?» 6 Dette sa de for å sette ham på prøve, så de kunne få noe å anklage ham for. Jesus bøyde seg ned og skrev på jorden med fingeren. 7 Men da de fortsatte å spørre, rettet han seg opp og sa: «Den av

dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne.» 8 Så bøyde han seg ned igjen og skrev på jorden. 9 Da de hørte dette, gikk de bort, én etter én, de eldste først. Til slutt var Jesus alene igjen, og kvinnen sto foran ham. 10 Da rettet han seg opp og spurte: «Kvinne, hvor er de? Har ingen fordømt deg?» 11 Hun svarte: «Nei, Herre, ingen.» Da sa Jesus: «Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort, og synd ikke mer fra nå av!»

Dette sa de for å sette han på prøve. Fokuset var ikke først og fremst på å steine kvinnen eller ikke. Men å ta Jesus. Fellen de satte opp var dobbel: Politisk: Enten gikk Jesus i mot Moseloven ved å si nei, eller satte han seg opp mot den romerske okkupasjonsmakten ved å si ja, da det var kun de som hadde lov til å felle og iverksette en dødsdom. Hjertesak: Enten fortsatte Jesus å være synderes og de utstøttes venn ved å si nei og bryte moseloven, eller si ja til til steining for å holde moseloven men svikte de utstøtte og syndere.

## STEIN

Å steine noen til døde skjedde på Jesu tid. Store steiner kan drepe på noen få kast. Selv om IS skal

ha utført steining i sitt terrorvelde, så gjør vi ikke dette i dag. Men mange små steiner kan bli en stor. Og kaste litt singel er noe helt annet. Våre ord og våre handlinger – avvisning, mobbing, utestenging, baktalelse, og bli oversett, kan være småstein som treffer hardt. Ja, sårende ord og handlinger kan kjennes som store tunge steiner. Som dreper på sin måte. Dreper livsløst, selvtillit, og fremtidshåp. Gutten Odin tok selvmord pga mobbing, eller ble han egentlig steinet til døde?

Å møte noen med stein i hendene, er ikke hyggelig. Selv om steinene ikke kastes. Har vi stein i hendene er vi klare til å kaste. Vi er truende, signaliserer skepsis, avstand og kulde. Vi er ikke klare til å vise omsorg, til å gi en hjelpende hånd.

Kanskje dagens versjon av teksten kunne vært sånn:

Tidlig neste formiddag kom Jesus på kjøpesenteret. Folk samlet seg om han og han begynte å undervise dem. Da kom politiet og media til han med en asylsøker uten oppholdstillatelse og som hadde løyet om sin identitet. Han var grepet på fersk gjerning i å stjele mat og klær fra butikkene. De sa

til Jesus: I følge norsk lov skal denne mannen sendes tilbake til sitt hjemland, Syria. Hva sier du? Jesus bøyde seg ned og surfet på mobilen sin. Da de fortatte å spørre rettet han seg opp og sa: Som dere vil at andre skal gjøre mot dere, skal dere gjøre mot dem. Så bøyde han seg ned og surfet videre på mobilen.

Jeg vil ikke si at asyl- og flyktningpolitikken har enkle svar. Men jeg vil si at det handler om mennesker som deg og meg. Mennesker som er og har mammaer, pappaer, barn, besteforeldre, naboer, venner som deg og meg. Og jeg tror Jesus hadde villet at vi skulle se det.

### SYND IKKE MER

Jesu svar var av en annen verden. Jesus på sitt beste. Med noen enkle og nesten magiske ord, snudde han alt helt rundt. Speilet anklagen og deres ord rammet dem selv i full tyngde. ”Den av dere som er uten skyld kan kaste den første sten.” Fellen som var satt opp for Jesus, var det de selv som nå var fanget i. Jesu ord stopper munnen og hendene på alle og enhver. Jesus slo ned på dømmesyken. Varsomt, men med en enorm slagkraft. Og i dette

har Jesus mange våpendragere i dag: Ingenting får mer nådeløs behandling enn folk som oppleves intolerante og dømmende. Da får du juling i mediene så det holder.

Men hvem kan da noen gang si noe til noen andre? Hvem kan noen gang irettesette? Mene noe om rett eller galt? Det er viktig å se at Jesus aldri betvilte lovens ord og at anklagen mot kvinnen ikke var alvorlig. Han betvilte anklagernes rett til å håndheve loven. Men loven gikk han ikke i mot. Jesus sa til kvinnen til slutt: Gå bort og synd ikke mer. Ekteskapsbrudd, utroskap, var og er synd. Det ødelegger og bryter ned. På Jesu tid var nok det en ”dødssynd” minst på nivå med hva dømmesyke og intoleranse er i dag. I vår kultur ser vi annerledes på utroskap. På godt og vondt. Godt fordi ekteskapsbrudd og utroskap ofte er sammensatte hendelser i en krevende hverdag. Men det må aldri bli tvil om hvor ødeleggende og galt det er, og det tilsløres nok mye i dag. Ja, det finnes apper som kan vise deg hvor du nå kan finne noen som er klare for uforpliktende romantikk. I følge media skal utroskap være svært utbredt blant oss. Det er

dypt alvorlig og en trussel mot den trygghet som grunncellen i livet bygges rundt, familien. Det finns ikke noe alternativ til et godt samfunn, gode familier og trygghet for barn og unge enn trofasthet mellom mann og kvinne. Det greier vi ikke alltid, sånn er det, men målet er udiskutabelt. Det må vi kunne si til hverandre. Men tenk på forskjellen det er å irettesette og veilede hverandre med eller uten steiner i hånden.

### HELLER IKKE JEG FORDØMMER DEG

For, når det har gått skeis for oss enten vi er tatt på fersken med stein i hendene eller i utroskap, så er Jesus radikal. Ja, denne fortellingens radikale budskap om nåde og tilgivelse var nok grunnen til at den ikke er med i eldste og beste håndskriftene til bibelen. Derfor står den i klammer i vår bibel. Den passet sannsynligvis ikke inn i den strenge etterfølgelsen som preget den tidlige kirken. Jesus ble rett og slett vel raus. I dag er det få som betviler at dette er en sann og opprinnelig hendelse fra Jesu liv.

Når alle var gått bort var Jesus alene med kvinnen. Kvinnen hadde stått livredd foran ham, der han satt

så stille og skrev i sanden foran henne. Hun hadde hørt ordene fra Jesus om at de kunne få kaste stein de som var uten synd. Hun hadde hørt lyden av steiner som traff bakken en etter en. Hun hadde hørt det ble stille rundt henne. Så snakket Jesus med henne. Så henne i øynene. Og ordene hun aldri glemmer: ”Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort og synd ikke mer.” Mange har kommet med gode forslag til hva Jesus skrev i sanden. 2000 år gamle skriverier i sand kan aldri rekonstrueres. Men Jesu ord denne morgenen i templet i Jerusalem, fulle av nåde og barmhjertighet, har for alltid brent seg fast i en kvinne, i alle som var der, i kirken og i hele verden like frem til oss i dag. Jeg vil følge en sånn mester og ligne han. Men jeg feiler stadig vekk. Derfor trenger jeg å få møte en Jesus uten stein i hendene som sier: Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort og synd ikke mer. Det kan jeg få oppleve i nattverden etterpå. Dit kan alle komme som trenger å møte Jesus og hans rause tilgivelse.